

Sametinget bremsar gruveoppstart: – De har for mye makt

Storingsrepresentant Per-Willy Amundsen mener Sametinget bruker alle midler i kampen for å stoppe regjeringsgodkjent gruvedrift. Sametinget mener gruva koster mer enn den smaker.

FOR GRUVE – MOT SAMETINGET: Frps storingsmann og tidligere justisminister Per-Willy Amundsen mener Sametinget får for mye makt dersom myndighetene blir pliktig til å rådføre seg ytterligere i saker som berører samiske interesser. Han bruker gruvedrift i Nord-Norge som eksempel i saker der han mener Sametinget har for mye de skulle ha sagt.

FOTO: MARTIN MORTENSEN / NRK

[Carl-Gøran Larsson](#) Journalist

[Piera Balto](#) Journalist

[Sidsel Vik](#) Journalist

Publisert 23. mai 2018 kl. 15:55

– Sametinget har fått stadig mer makt, og som det dessverre nå ser ut som at man ønsker å ytterligere øke, sier Per-Willy Amundsen (Frp) til NRK.

Storingsrepresentanten og den tidligere justisministeren fastholder at Sametinget må legges ned. En av grunnene til at han mener samenes

NRK Sápmi

talerør har for mye makt er at Sametinget har klart å sette kjepper i hjulene for gruvedrift i Kvalsund i Finnmark.

– Det vi ser i denne typen saker er at konsultasjonsplikt brukes til å hale ut saker. Når det er privat kapital involvert, så er jo det selvfølgelig en strategi for å stoppe det rett og slett fordi tidsbruken blir så høy, sier Amundsen.

Sametingspresident Aili Keskitalo (NSR) mener det er tvert om.

– Jeg er ikke enig med han. Fra mitt ståsted mener jeg den samiske befolkningen skulle hatt mer selvbestemmelse. Spesielt i de sakene som berører samene burde vi hatt større innflytelse enn vi har nå, sier Keskitalo.

FACEBOOK-INNLEGG: Amundsen har i et Facebook innlegg kritisert Sametinget.
FOTO: SKJERMDUMP

Dragkamp om gruve i over ti år

Gruveselskapet med navn Nussir ASA ble grunnlagt i 2005. Siden da har selskapet forsøkt å få i gang kobberdrift i Kvalsund kommune. Det endelige vedtaket for oppstart er fortsatt ikke gjort.

Det har vært en dragkamp mellom økonomiske interesser og statens mineralsatsing på den ene siden, og miljøinteresser og samiske interesser på den andre siden.

NRK Sápmi

Med samiske interesser vil det i dette tilfellet si:

- [Deler av den sjøsamiske befolkningen i Kvalsund](#) som mener det at gruven vil deponere gruveslam i havet vil ødelegge Repparfjorden.
- [Reindriftssamer som mener de mister viktig beiteland](#) der gruven skal være.

[Regjeringen ved Klima- og miljødepartementet har godkjent gruven](#). Både Miljødirektoratet og departementet konkluderer med at «(..) *det er lite sannsynlig at deponeringen vil medføre vesentlige skader på det marine naturmangfoldet og fiskebestander i fjorden (...)*».

Når det gjelder reindriften forutsetter departementet at reindriftssamene får kompensasjon for tapte beiter.

GAMMEL GRUVE KAN BLI NY: Det har vært kobbergruve i Kvalsund tidligere. Nå ønsker kommunen å få klarsignal fra Næringsdepartementet om å starte opp gruvedrift i gamle Folldal Verks kompleks, med det nye navnet Nussir ASA.
FOTO: STIAN STRØM

Uenige om det vil bli penger i kassa

Per-Willy Amundsen er ikke i tvil om at gruven vil bidra til en blomstrende økonomi.

– Man har jobbet for å få verdiskapning og arbeidsplasser til en befolkning som i stor grad definerer seg selv som sjøsamere. Og så har altså Sametinget med viten og vilje over tid motarbeidet det, sier han.

Amundsens spådommer om verdiskapning støttes ikke av Sametinget. I en rapport som Vista Analyse har gjennomført for Sametinget [vises det til at gruvedriften ikke er samfunnsøkonomisk lønnsom](#).

Også [Direktoratet for mineralforvaltning mener gruven sannsynligvis ikke vil være lønnsom](#). Direktoratet mener selskapet har beregnet å få for høy pris for kobberet sitt.

Noe Nussir-direktør Øystein Rushfeldt er dypt uenig i.

NRK Sápmi

– Direktoratet har bommet på en del vesentlige ting. De har blant annet rotet sammen kubikk og tonn i store deler av dokumentet, sa Rushfeldt til NRK og avviste at selskapet regner med for høy kobberpris.

DIREKTØR: Øystein Rushfeldt er direktør og gründer i Nussir ASA. I over ti år har han jobbet for å få til gruvedrift i Kvalsund.

FOTO: ALLAN KLO / NRK

Kritisk til bruk av PR-byrå

I kampen mot Nussir ASAs planer har Sametinget brukt 1,4 millioner på det internasjonale PR-byrået Burson-Marsteller. Det er [High North News](#), som først meldte om dette.

Noe Frps Amundsen reagerer kraftig på.

NRK Sápmi

– Når man går så langt at man til og med bruker internasjonale PR-byrå for å bekjempe det som er lovlig norsk virksomhet, så synes jeg det bare er trist, sier Amundsen til NRK.

Sametingspresidenten ser ikke noe kontroversielt i det. Hun viser til at både kommuner og fylkeskommuner anvender seg av PR-byråer for å få fram politiske poeng.

– Den endelige avgjørelsen om Nussir gruve er ikke tatt av regjeringen. Så lenge den ikke er tatt så er det både rett og rimelig at Sametinget, reindriften og miljøorganisasjoner jobber aktivt mot gruvedriften, sier Keskitalo til NRK.

Amundsen mener Sametinget bidrar til konflikt i Nord-Norge, og gjentar at han vil ha det nedlagt.

SAMETINGSPRESIDENTEN: Aili Keskitalo (NSR) mener Amundsen forbereder seg til kommune- og fylkeskommunevalget om halvannet år ved å komme med utspill om at Sametinget skal legges ned. Frp har programfestet at Sametinget skal nedlegges, mens regjeringen som Frp er en del av mener Sametinget er viktig for demokratiet i Norge.
FOTO: CARL-GØRAN LARSSON / NRK

– Dette er jo ikke noe nytt fra Fremskrittspartiet. De må selvfølgelig få lov til å fremme deres politikk. Så lenge det gjøres redelig så må han få lov til å mene det han mener, sier sametingspresidenten.

Vil gi penger til miljøorganisasjoner men ikke til Sametinget

NRK Sápmi

Snart skal Sametinget og Stortinget avgjøre om plikten til å rådføre seg med Sametinget i saker som angår samer også skal gjelde kommuner og fylkeskommuner.

Den såkalte konsultasjonsplikten gjør at Sametingets mening har rett til å bli hørt, men gir ingen reell bestemmelsesmakt.

– Uansett om det er snakk om et veto eller ikke, så er det enda mer makt til Sametinget, mener Amundsen.

På spørsmålet om miljøorganisasjonene som kjemper mot gruen også bør miste statsstøtten svarer Per-Willy Amundsen følgende:

– Nei, men mange av disse litt ekstreme miljøinteressene ønsker jo ikke virksomhet nesten i det hele tatt i Nord-Norge. Vi skal leve av det landet som Gud har gitt oss i Nord. Og det gjør vi best ved å ta i bruk naturressursene i Nord, enten det er snakk om olje, gass, fiskeri, oppdrett eller gruvevirksomhet.

REPPARFJORDEN: Det er i denne fjorden gruen har fått tillatelse til å deponere gruveavfall av Klima- og miljødepartementet. Naturvernforbundet har klaget inn vedtaket til ESA (domstol som skal sikre at medlemmer av EØS opprettholder sine forpliktelser journ.anm.).

FOTO: ALLAN KLO

